

36 . Orăștie | Județ: Hunedoara | Punct: Centrul Vechi | Anul: 2020

Anul: 2020

Cod RAN: 87647.31

Perioade: Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Perioada modernă, Epoca medievală târzie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Civil

Autori: Mihai Cristian Căstăian, Adrian Căsălean

Instituții: Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva

Raport

Localitatea Orăștie are o atestare documentară de 8 veacuri, fiind o importantă așezare în sud-vestul Transilvaniei cu urme arheologice de primă importanță. Nucleul urban s-a dezvoltat în jurul Bisericii fortificate. Prezența descoperirilor cu caracter arheologic în centrul Orăștiei, este confirmată de cercetări sistematice, descoperiri întâmplătoare fiind consemnată în bibliografia de specialitate.

Pe amplasamentul construcției investiției există posibilitatea identificării unor urme arheologice. Lucrările din zona străzii Cetății, Nicolae Iorga și Nicolae Bălcescu se află în zona de protecție a monumentului de categorie A, Cetatea Orăștie cod RAN 87647.01, cod LMI HD-II-a-A-03376 și Sinagoga Orăștie cod LMI HD-II-m-B-03384, magazinul "Vulcu" cod LMI HD-II-m-B-03386, Banca "Ardeleana" cod LMI HD-II-m-B-03381, clădirea Liceului Reformat Kun cod LMI HD-II-m-B-03380, Grup Școlar Tehnologic "Nicolaus Olahus" cod LMI HD-II-m-B-03389, dar și a unor ansambluri urbane clasate strada Nicolae Bălcescu cod LMI HD – II- a - B 03375.04; strada Nicolae Iorga cod LMI HD – II- a - B 03375.16; strada Octavian Goga cod LMI HD – II- a - B 03375.05, strada Ion Creangă cod LMI HD-II-a-B-03375.12.

Obiectivele supravegherii arheologice au vizat identificarea urmelor arheologice într-un spațiu cu densă locuire în ultima mie de ani, a unor amenajări, urme de construcții, tramă stradală și instalații din diverse epoci.

Beneficiarul a executat săpătura mecanică cu un excavator echipat cu o cupă de volum 0,40 mc și lățimea de 0,5 m și manual pentru amenajarea patului destinat cablurilor subterane și în zonele traversate de alte utilități. Dimensiunea tehnologică a șanțurilor executate corespunde unei lățimi de 0,60 m cu adâncimi de 0,90 – 1,10 m în zona pietonală și 1,25 – 2 m la subtraversările carosabile. Săpătura a fost fotografiată și desenată în etapele de lucru, materialele arheologice au fost recoltate, complexe arheologice identificate au fost cercetate la limita săpăturii tehnologice și evidențiate STEREO 70.

Supravegherea arheologică s-a împărțit în cinci sectoare de lucru corespunzătoare străzilor vizate: Sector A - Strada Cetății, Sector B - Str. Ion Creangă, Sector C - Str. N. Iorga, Sector D - Str. N. Bălcescu, Sector E - Str. O. Goga și în segmente aferente fiecărui sector.

Având în vedere rezultatele supravegherii în suprafețele afectate de investiție și caracteristicile tehnologice ale săpăturii respectiv adâncimea de 1,10 m și lățimea șanțurilor de 0,70 m, urmare a supravegherii arheologice s-a constatat prezența în sectorul A, a unor construcții din diferite tipuri de ziduri, bolovani de râu legați cu mortar, bolovani de râu, cărămidă și mortar, ziduri de cărămidă, pavimente din cărămidă, bolți de cărămidă zidite ceea ce demonstrează existența unor edificii sub formă de substructii în zona de protecție a Cetății Orăștiei și a Sinagogii, respectiv monumente clasate aflate sub protecția legii. Drept urmare s-a demarat în sectorul A etapa cercetării preventive rezultatele investigației fiind cuprinse într-un raport separat.

În sectorul B au fost identificate un zid sec și materiale arheologice în fața clădirii casei hahamului, urmele unui zid cu blocuri din andezit roșu de Uroi lângă clădirea sălii de gimnastică a Colegiului Reformat,

un zid de bolovani legat cu mortar în poarta carosabilă a curții Liceului Reformat, două ziduri unul din bolovani de râu altul din cărămidă în curtea Liceului Reformat și traseul canalizării cu conducte ceramice de mari dimensiuni de la sfârșitul veacului XIX la sud de clădirea Liceului Reformat. În colțul diedru al Colegiului Reformat au fost identificate urmele unei clădiri ce avea în structura sa elemente de profilatură renascentistă. Pe latura de nord a Colegiului Reformat au fost identificate complexe de locuire sub forma unui zid sec cu o podină lutuită a unei platforme din bolovani de râu legați cu lut și a unei vetre de foc. Din zona carosabilă din fața Băncii Ardeleana, din trotuar și de sub portarul accesului rutier în clădire au fost descoperite segmente de zid din bolovani de râu legați cu mortar care corespund unei clădiri demolate și care prezenta o altă tramă stradală.

În sectorul C au fost evidențiate o platformă de piatră cu blocuri rectangulare de gresie, o platformă de bolovani de râu, stratigrafii complexe, prezența unui consistent strat de arsură în fața edificiilor cu numerele 6 și 8 de pe strada Nicolae Iorga, corespunzând unui incendiu major. Au fost documentate două șanțuri paralele pătrunse până în nivelul de steril geologic și suprapuse de amenajări incendiate. La capătul nordic al străzii a fost identificată o structură de drenaj sub forma unor amenajări din bolovani de râu legați cu lut.

În sectorul D subtraversarea a permis identificarea nivelului de locuire medievală, identificarea depunerilor care suprapun sterilul arheologic, prezența unui strat consistent de demolare și a unor amenajări sub formă de podină din bolovani de râu, ziduri seci și ziduri din cărămidă legată cu mortar. Există posibilitatea ca în urmă cu câteva veacuri pe axul străzii Nicolae Bălcescu să fi existat un drum carosabil îngust, iar clădirile edificate mai recent să fie retrase de pe un aliniament inițial.

În sectorul E cercetările din preajma clădirii clasate a Grupului Școlar Tehnologic "Nicolaus Olahus" au scos în evidență existența a numeroase și variate materiale arheologice, o stratigrafie complexă, precum și amenajări sub forma unor construcții de piatră. La vest de clădirea grădiniței a apărut un canal de piatră fasonat, iar în vecinătatea clădirii Complexului meșteșugăresc zidul unei clădiri cu podină amenajată din bolovani de râu distrusă de un incendiu de proporții. La vest de intersecția străzii Nicolae Bălcescu cu strada Octavian Goga au fost descoperite materiale arheologice cu o stratigrafie complexă precum și amenajarea unei platforme de piatră de mari dimensiuni. Din traversarea străzii Octavian Goga a reieșit o stratigrafie complexă și urmele unui zid sec de epocă istorică.

Materialele arheologice rezultate reprezintă resturi ceramice, osteologice, piese metalice și piatră profilată recoltate pe segmentele de cercetare și complexe identificate. Materialele se încadrează din Evul Mediu timpuriu până în Epoca Modernă. În urma investigației au rezultat coloane stratigrafice complexe. Datorită intervenției limitate în toate sectoarele abordate stratigrafia nu a fost epuizată, iar cercetarea nu a epuizat potențialul arheologic al zonei investigate. Materialul recoltat se află în curs de prelucrare în cadrul MCDR Deva, secția Orăștie.

În urma descoperirilor arheologice evidențiate propunem clasarea arealului investigat pe străzile: Str. N. Iorga; Str. N. Bălcescu; Str. G. Coșbuc; Str. O. Goga; Str. Cetății; Str. Stadionului; Str. Dacilor. din Municipiul Orăștie drept Situl 1 Centrul Vechi Orăștie.

Informații suplimentare online

[Raportul 6578 din cronica.cimec.ro](http://raportul6578.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
